

Openbare vergadering van donderdag 23 mei 2024

Aanwezig: Peter PLESSERS, voorzitter gemeenteraad
Bart LAEREMANS, burgemeester
Jelle DE WILDE, Kirsten HOEFS, Chantal LAUWERS, Trui
OLBRECHTS, Philip ROOSEN, Karlijne VAN BREE, Jean-Paul
WINDELEN, schepenen
Manon BAS, Eddie BOELENS, William DE BOECK, Koen DEHAENE,
Caroline DENIL, Linda DE PREE, Jean DEWIT, Isabel GAISBAUER,
Tom GAUDAEN, Gilbert GOOSSENS, Stef GROSJEAN, Brigitte
JANSSENS, Katrien LE ROY, Katleen ORINX, Luk RAEKELBOOM,
Patricia SEGERS, Chris SELLESLAGH, Vincent VAN ACHTER, Gerlant
VAN BERLAER, Rudi VAN HOVE, Bart VAN HUMBEECK, Yves
VERBERCK, Karin VERTONGEN, Elke WOUTERS,
gemeenteraadsleden
Muriel VAN SCHEL, algemeen directeur

Verontschuldigd: /

Afwezig: /

JAARREKENING 2023 - VASTSTELLING

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Artikels 41, 3°, 249 en 260 tot 262 van het decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017 (DLB).

De beslissing wordt genomen op grond van:

- DLB.
- Besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2018 over de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen.
- Ministerieel besluit van 26 juni 2018 tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten, de rekeningenstelsels en de digitale rapportering van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen.
- Ministerieel besluit van 26 juni 2018 tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten, de rekeningenstelsels en de digitale rapportering van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen.
- Besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2018 tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2018 over de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen.
- Ministerieel besluit van 12 september 2018 tot wijziging van diverse bepalingen van het ministerieel besluit van 26 juni 2018 tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten, de rekeningenstelsels en de digitale rapportering van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen.
- Besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn van 23 mei 2024 betreffende jaarrekening 2023.
- Besluit van het college van burgemeester en schepenen van 6 mei 2024 betreffende jaarrekening 2023.
- Besluit van het vast bureau van 6 mei 2024 betreffende jaarrekening 2023.

De beslissing houdt rekening met volgende adviezen:

Besluit van het managementteam van 21 mei 2024 houdende positief advies bij de jaarrekening.

De beslissing kent volgende inhoudelijke verantwoording:

Nadat de rekeningen in overeenstemming zijn gebracht met de gegevens van de inventaris van al de bezittingen, rechten, vorderingen, schulden en verplichtingen, van welke aard ook, worden ze samengevat opgenomen in het ontwerp van de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit een beleidsevaluatie, een financiële nota en een toelichting. De jaarrekening wordt vastgesteld voor 30 juni van het boekjaar dat volgt op het boekjaar waarop de rekening betrekking heeft.

Vanaf boekjaar 2020 heeft de jaarrekening betrekking op gemeente en OCMW samen; het document is met andere woorden te beschouwen als een gecoördineerde jaarrekening van beide entiteiten. De gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn stemmen elk over hun deel van de jaarrekening. Nadat de raden zo het beleidsrapport elk voor hun deel hebben vastgesteld, keurt de gemeenteraad het deel van het beleidsrapport, zoals vastgesteld door de raad voor maatschappelijk welzijn, goed.

De jaarrekening over het financiële boekjaar 2023 sluit af met een beschikbaar budgettair resultaat van -7.381.331 euro.

De jaarrekening over het financiële boekjaar 2023 sluit af met een autofinancieringsmarge van 8.793.059 euro.

Schepen Trui OLBRECHTS krijgt het woord en geeft een toelichting op de jaarrekening 2023 en stelt voor om hierbij ook de jaarrekening van het OCMW te betrekken. De financieel directeur en de adjunct financieel directeur zijn aanwezig voor de beantwoording van vragen. De rekening werd uitgebreid toegelicht op de commissie Financiën. Het verslag hiervan werd reeds bezorgd, inclusief bijlagen en antwoorden op de technische vragen die werden gesteld.

Het exploitatieresultaat van 2023 bedraagt 12,7 miljoen euro, het investeringsresultaat is -16,7 miljoen euro. Het investeringsresultaat is altijd negatief, omdat er minder subsidie wordt ontvangen dan dat er aan investeringen wordt gedaan. Gekoppeld aan een positief financieringssaldo van 1 miljoen geeft dat een budgettair resultaat van -3 miljoen euro dat verwerkt moet worden in de aanpassing van het meerjarenplan. Door het zeer positieve exploitatieresultaat, met name als gevolg van de uitbetaling van 14 maanden algemene personenbelasting, stijgt de autofinancieringsmarge naar 8,8 miljoen euro. Dit toont aan dat de gemeente voldoende marge heeft om bijkomende leningen op te nemen.

De uitgaven voor de exploitatie bedragen 63,1 miljoen euro, wat neerkomt op een realisatiegraad van 96%. De grootste post zijn de personeelskosten, de grootste kost is daar het personeel ten bedrage van 31,8 miljoen euro. Als gevolg van twee indexen in 2022 en vijf in 2021 zijn de personeelskosten met 3 miljoen euro gestegen ten opzichte van 2022. Ook zijn er extra mensen in dienst genomen. Het personeelsbestand is in 2023 met 18 VTE gestegen tot 384 VTE.

Een tweede kostenpost in de exploitatie is voor goederen en diensten. De energiekosten zijn lager dan in 2022 door lagere stroomprijzen en een aanzienlijk lager verbruik. Dit heeft een verschil opgeleverd van 1,4 miljoen euro.

Bij het OCMW is een aantal maatschappelijk werkers te werk gesteld via consultancy. Het aantal unieke begunstigde leeflonen is licht gestegen. Bovendien hebben zij een indexering gehad en een bijkomende welvaartsverhoging.

De realisatiegraad van de exploitatie-ontvangsten is 101%, te weten 75,8 miljoen euro. De grootste ontvangsten bestaan uit de onroerende voorheffing en de aanvullende personenbelasting. De aanslagvoet is gelijk gebleven, maar de gemeente heeft 14 maanden algemene personenbelasting ontvangen, waardoor 3,5 miljoen euro extra is ingeboekt.

De tweede grote ontvangst zijn de werkingssubsidies, te weten 23,4 miljoen euro, bestaande uit het Gemeentefonds, algemene en specifieke werkingssubsidies. De OCMW-toelage voor de leefloners is verhoogd tot 2,4 miljoen euro en de toelage voor het personeel is verhoogd tot 1,1 miljoen euro, o.a. ten behoeve van de eindeloopbaanregeling in Ter Biest.

Een derde grote opbrengstenpost voor de exploitatie zijn de werkingsopbrengsten, 9,4 miljoen euro, bestaande uit de BOT, huur- en toegangsgelden en bijdragen aan de kinderopvang.

De gemeente heeft 18,1 miljoen euro geïnvesteerd. De realisatiegraad van 69% is sterk verbeterd ten opzichte van eerdere jaren, maar het blijft een aandachtspunt om exacter te begroten. Er zijn grote investeringen gedaan in riolerings- en wegeniswerken, het patrimonium door enkele strategische aankopen van vastgoed en sportvoorzieningen. Voor de investeringen heeft de gemeente 1,4 miljoen euro aan subsidies ontvangen. De uitstaande schuld bedraagt 36,5 miljoen euro en stijgt met 1 miljoen euro ten opzichte van 2022. In 2023 is 5 miljoen euro aan nieuwe leningen opgenomen en ruim 4 miljoen terugbetaald. Er is dus geen sprake meer van schuldafbouw, waarvoor eerder werd gekozen. De tijdelijke financieringsbehoeften werden opgevangen met korte termijn kredieten. Omdat de rentevoet op lange termijn veel hoger is, wordt ervoor gekozen om voorlopig verder te werken met korte termijn kredieten. Als de langetermijnrente daalt, kan gekeken worden of het verstandig is om op langere termijn te lenen. De ECB heeft inmiddels de eerste rentedaling aangekondigd per 1 juli. Door de hoge personeelskosten ligt de bonus op de exploitatie lager. Ook bijkomende investeringen zorgen ervoor dat er extra geld nodig is. Het bestuur heeft er echter voor gekozen om extra personeel te werven om goede dienstverlening te garanderen en om investeringsprojecten te laten doorgaan. In de autofinancieringsmarge van de gemeente is duidelijk zichtbaar dat de gemeente de bijkomende kosten kan dragen.

Raadslid Eddie BOELENS krijgt het woord en dankt de schepen voor de toelichting. Tijdens de commissie Financiën werd een zeer uitgebreide toelichting gegeven. De fractie Groen heeft drie bedenkingen bij de jaarrekeningen. Ten eerste is men bezorgd over de financiële gezondheid van de gemeente. In de periode 2011 tem. 2022 werd er ruim 25,68% van de schuld afgebouwd, totdat er 34,5 miljoen euro schuld overbleef. Ook in die periode werden er door de gemeente belangrijke investeringen gedaan o.a. 't Villegastje, al lagen de investeringsbedragen wel aanzienlijk lager.

In de huidige legislatuur is weliswaar 7,9 miljoen geïnvesteerd in riolerings- en wegeniswerken, maar verder ziet men vooral dat strategische projecten worden uitgesteld, zoals de nieuwe vleugel van het gemeentehuis, de nieuwe bib, de sportinfrastructuur en de feestzaal. Men maakt zich zorgen over de periode dat deze nieuwe investeringen er echt aankomen: hoe gaat de gemeente die dan financieren? In 2023 had de gemeente bovendien extra inkomsten, o.a. door de eenmalige hogere inkomsten van de algemene personenbelasting.

Raadslid BOELENS is niet alleen bezorgd over het uitstel van projecten, maar ook over de hoge consultancykosten en de olopemde kosten doordat plannen worden gewijzigd. Het schrappen van de plannen voor het Hoekgebouw in Strombeek heeft 1,6 miljoen euro gekost. Daar kan de waarde van de bouwgrond vanaf getrokken worden, maar dan nog blijft er een bedrag van 1,2 miljoen euro over. Daar komt bij dat het verzaken van de initiële plannen voor het gemeentehuis ruim 0,5 miljoen euro heeft gekost.

Aangezien de grondstoffen en energieprijzen enorm gestegen zijn, zullen de projectkosten ook flink hoger worden en bovendien moet de bibliotheek nog worden gehuisvest. De inrichting van de kerk waarin de bibliotheek gepland is, kost een extra 2 miljoen euro. Kortom, door één beleidskeuze aan het begin van de legislatuur en een aantal bochten die daar gemaakt zijn, kent het project al een meerprijs van ruim 5,5 miljoen euro. Daar komt nog bij dat de nieuwe gebouwen met een hogere rentevoet gefinancierd moeten worden.

Een ander punt waarop hij wijst, is dat men het spijtig vindt dat een deel van de gemeentelijke inkomsten wordt verworven door inkomstenbronnen die de fractie Groen onjuist vindt. Men betreurt dat een aantal gemeentelijke retributies en tarieven voor iedereen gelijk zijn. Bij de inkomsten is zichtbaar dat dit heeft geleid tot een stijging van inkomsten. Door het OCMW is een strategisch gebouw verkocht. Ook daar zijn besluiten genomen, die tot extra kosten leiden. De Wereldwinkel moest een andere locatie zoeken en men heeft lange tijd moeten zoeken naar een onderkomen voor de sociale kruidenier, waarvoor de gemeente nu de huur betaalt. Het was verstandiger geweest als de gemeente deze twee ondernemingen in het betreffende gebouw had gehuisvest. Nu wordt de huur gefinancierd uit de inkomsten van de kledijcontainers, waarvoor de gemeente een contract heeft gesloten met de Vlaamse Textielmaatschappij. Het lijkt alsof het goed is dat de opbrengsten van de kledijcontainers naar een goed doel gaat,

maar het was beter geweest om te blijven werken met een kringwinkel en andere o.a. het Rode Kruis om de kleding in te zamelen.

Tot slot zou de fractie Groen andere prioriteiten gekozen hebben. Het aanleggen van wegen is waardevol, maar slechts 1,7% van de totale investeringsuitgaven gaat naar bosbeheer, klimaatbeleid, milieubescherming en biodiversiteit. Op dat vlak zou de gemeente meer inspanningen kunnen leveren. Hetzelfde geldt voor de sociale uitgaven. De kinderopvang is duurder geworden, er werd gestopt met huis-aan-huismaaltijden en er werden nog meer maatregelen genomen die het sociale beleid niet ten goede gekomen zijn. De fractie Groen zal om deze redenen de jaarrekeningen 2023 niet goedkeuren.

Raadslid William DE BOECK krijgt het woord en dankt de dienst Financiën en de financieel directeur voor de uiteenzetting en de toelichting tijdens de commissie Financiën. Ook de fractie Open VLD wenst zijn bezorgdheden te uiten over de financiële gezondheid van de gemeente. De rekening sluit af met een negatief saldo van ruim 3 miljoen euro in 2023 en een gecumuleerd resultaat van ruim -7,5 miljoen euro. In 2023 werd er voor 5 miljoen euro aan nieuwe leningen opgenomen. Na jarenlange schuldafbouw lopen de schulden nu weer op. De schuldopbouw is echter groter dan 5 miljoen euro, want op 31 december 2023 waren er nog voor 8,4 miljoen euro korte termijn kredieten opgenomen.

In de stukken staat dat er wordt gewerkt met korte termijn kredieten om het grillige verloop van doorstortingen inzake de aanvullende personenbelasting op te vangen. Ondertussen heeft de Federale overheid een voorschottensysteem uitgewerkt, waardoor lokale overheden beter aan thesaurieplanning kunnen doen. Het is dan ook niet duidelijk waarom er nog zoveel beroep wordt gedaan op korte termijn kredieten. De financieringsvorm wordt inmiddels ook voor langdurige tekorten aangewend, terwijl dit door de opgelopen rente, minder voordelig is geworden. Een reden om het zo te doen, is dat deze kredieten niet doorwerken in het meerjarenplan. Ze drukken dus niet op de autofinancieringsmarge van de gemeente, in tegenstelling tot klassieke leningen. De totale schulden bedragen daardoor op 22 mei 2024 geen 8,4 miljoen euro extra, maar 12,8 miljoen euro ten opzichte van 31 december 2023 en is er sprake van een structureel tekort.

Door het niet opnemen van leningen, verdoezelt men de verdere schuldopbouw. De situatie wordt gunstiger voorgesteld dan de werkelijkheid. Bij de rekening 2024 zal zichtbaar worden dat het bestuur flink hogere leningen moet afsluiten. Tot slot voegt raadslid DE BOECK nog toe dat je ook differentiatie kan bereiken met gewone leningen, je kan spelen met leningen nemen met vaste en variabele rentevoet en met korte en lange looptijden spelen.

Raadslid Stef GROSJEAN krijgt het woord en dankt raadslid BOELENS voor het feit dat hij complexe financiële materie op een begrijpelijke, politieke wijze presenteert. De fractie Vooruit! sluit zich volledig aan bij het betoog van raadslid BOELENS. De fractie is ook bezorgd over de financiële situatie. Ook in de uitspraak dat Groen de prioriteiten graag anders had gezien, kan de fractie Vooruit! zich vinden.

Schepen Trui OLBRECHTS krijgt het woord en benadrukt dat in de periode 2011-2021 weliswaar 25,68% schuldafbouw heeft plaatsgevonden, maar dat er in deze periode ook veel minder geïnvesteerd werd. Er werd gemiddeld minder dan 6 miljoen euro uitgegeven, waar de gemeente nu circa 18 miljoen euro per jaar investeert. Het is niet mogelijk om aan schuldafbouw te doen, als er grote investeringen nodig zijn.

Daarnaast merkt zij op dat de gemeente werd geconfronteerd met een stijging van de projectkosten door duurdere grondstoffen en hogere bouwkosten. Men is bezig met een patrimoniumstudie, waarin per gebouw wordt vastgesteld wat de staat is en welke kosten worden verwacht op korte, middellange en lange termijn. De schepen verwacht deze studie voor de zomer op de gemeenteraad te kunnen agenderen.

De fractie Groen heeft gesproken over de inkomensbronnen en retributies. Daaraan heeft het gemeentebestuur geen aanpassingen doorgevoerd. De Wereldwinkel werd in 2022 verkocht. Dat kan men spijtig vinden, maar de gevolgen ervan zijn niet meer in de voorliggende jaarrekening te vinden. De oppositie zegt dat ze andere prioriteiten zou stellen, maar in 2023 is er geen enkele afbouw geweest van het sociaal beleid. Er zijn zelfs consultants aangeworven om het maatschappelijk werk te kunnen voeren.

De bezorgdheid van de fractie Open VLD was gelijkaardig aan die van de fractie Groen. Raadslid DE BOECK sprak over de vaste termijn kredieten. Schepen OLBRECHTS betreurt het er wordt gesteld dat het bestuur zaken zou willen verdoezelen. In de toelichting bij de rekening wordt alles juist volledig uitgelegd. Er werd vastgesteld dat er een structureel tekort was waardoor de gemeente leningen moet opnemen. De vraag is alleen wanneer dat gebeurt. De ECB verwacht binnenkort een renteverlaging te kunnen aankondigen en daarom heeft men besloten om nog geen langetermijnleningen af te sluiten.

Raadslid Bart VAN HUMBEECK krijgt het woord en vindt het storend dat door een persoon die gedeeltelijk heeft meegewerkt aan de huidige situatie, wordt gesteld dat de toekomstige schepen van Financiën alles op orde moet krijgen. In oktober 2021 steeg de inflatie naar 4%. De langetermijnrente was toen nog 0%. Elke schepen van Financiën zou dan toch hebben verwacht dat de rente zou gaan stijgen? Blijkbaar is dat niet gebeurd en bleef men werken met kortlopende kredieten. Later steeg de inflatie verder en ging ook de langetermijnrente omhoog. De financieel directeur heeft toen gesteld dat het verstandig was om kortlopende kredieten op te nemen. Hij vindt het dan ook niet juist om te stellen dat de schepen van Financiën vanaf 2022 onbeheerst heeft opgetreden.

Raadslid William DE BOECK krijgt opnieuw het woord en verklaart dat hij niet heeft gezegd dat de schepen van Financiën onbeheerst heeft gereageerd. Hij heeft alleen gezegd dat de schuld van de gemeente niet met 5 miljoen euro is gestegen, zoals wordt voorgesteld, maar ook met de korte termijn kredieten. Toen hij de verantwoordelijkheid voor de financiën overnam, werd hij ook geconfronteerd met een bulklening die de vorige schepen in 1999 had afgesloten en per 2019 volledig terugbetaald moest zijn.

Schepen Trui OLBRECHTS bevestigt dat er nu meer korte termijn kredieten zijn dan in het verleden. Er is echter ook veel meer geld uitgegeven. Het gemeentebestuur wacht op een gunstig moment om de korte termijn kredieten om te zetten.

Raadslid William DEBOECK krijgt een derde maal het woord en erkent dat er meer is uitgegeven, maar de gemeente moet ook kijken naar de eigen portemonnee en bepalen welke uitgaven men aankan. Uiteindelijk moet het geld toch opgenomen worden. Wellicht kan de gemeente op termijn een lagere rente krijgen, maar vooralsnog betaalt ze een hoge rente op de kortetermijnlening.

Raadslid Eddie BOELENIS krijgt een tweede maal het woord en erkent dat de gemeente meer investeert. De vraag is echter welke keuzes op termijn worden gemaakt en wat de financiële gevolgen daarvan zijn. Daarin heeft het college van burgemeester en schepenen aan het begin van de legislatuur een fout gemaakt door de verbouwing van het Hoekgebouw te annuleren. Dat voorbeeld heeft hij gegeven om aan te tonen hoeveel geld dat in de loop van de legislatuur kost.

Schepen Trui OLBRECHTS benadrukt nog dat de autofinancieringsmarge het toelaat om de leningen af te sluiten. De autofinancieringsmarge is 8,8 miljoen euro en alle financiële schema's die de gemeente worden opgelegd, zijn ruim positief.

Raadslid William DEBOECK krijgt een vierde en laatste maal het woord en erkent dat de autofinancieringsmarge positief is, maar als het college van burgemeester en schepenen gaat begroten, gaat die weer een andere richting op. Zeker als er leningen worden opgenomen en terugbetaald, komt dit als een boomerang terug.

Bijkomende informatie:

/

Stemming:

Met 19 stemmen voor (Bart LAEREMANS, Jelle DE WILDE, Kirsten HOEFS, Chantal LAUWERS, Trui OLBRECHTS, Philip ROOSEN, Karlijne VAN BREE, Jean-Paul WINDELEN, Koen DEHAENE, Jean DEWIT, Katleen ORINX, Peter PLESSERS, Luk RAEKELBOOM, Patricia SEGERS, Rudi VAN HOVE, Bart VAN HUMBEECK, Yves VERBERCK, Karin VERTONGEN, Elke WOUTERS), 12 stemmen tegen (Eddie BOELENIS, William DE BOECK,

Caroline DENIL, Linda DE PREE, Isabel GAISBAUER, Gilbert GOOSSENS, Stef GROSJEAN, Brigitte JANSSENS, Katrien LE ROY, Chris SELLESLAGH, Vincent VAN ACHTER, Gerlant VAN BERLAER), 2 onthoudingen (Manon BAS, Tom GAUDAEN)

BESLUIT:

Artikel 1.

De jaarrekening over het financiële boekjaar 2023, voor wat het eigen deel betreft, vast te stellen.

Art. 2.

De jaarrekening over het financiële boekjaar 2023, voor wat het deel van het OCMW betreft, goed te keuren nadat dit door de raad voor maatschappelijk welzijn werd vastgesteld.

Art. 3.

De jaarrekening over het financiële boekjaar 2023 kan als volgt vastgesteld worden (bedragen in euro):

- Budgettair resultaat boekjaar: -3.055.159
- Gecumuleerd budgettair resultaat vorig boekjaar: -4.319.670
- Gecumuleerd budgettair resultaat: -7.374.828
- Onbeschikbare gelden: 6.503
- Beschikbaar budgettair resultaat: -7.381.331
- Autofinancieringsmarge: 8.793.059

In zitting, datum als hierboven

Muriel VAN SCHEL

algemeen directeur

Peter PLESSERS

voorzitter gemeenteraad

Voor eensluidend afschrift op 28 juni 2024

Muriel VAN SCHEL

algemeen directeur

Peter PLESSERS

voorzitter gemeenteraad